

Slovenská republika: podnikateľské prostredie

Mukačevo, 6 december 2006

Vladimír Benč

Research Center of the Slovak Foreign
Policy Association, n.o.

e-mail: benc@sfpa.sk

web: www.sfpa.sk

SLOVENSKÁ
SPOLOČNOSŤ
PRE ZAHRANIČNÚ
POLITIKU
SFPA

Obsah

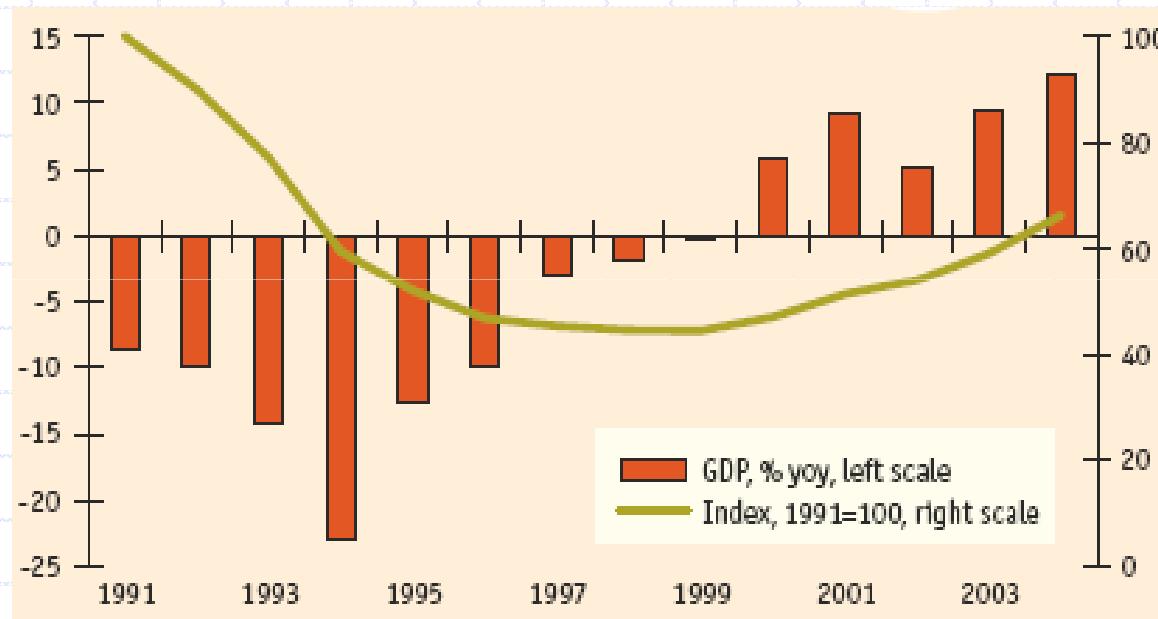
- Pohľad medzinárodných inštitúcií na podnikanie v SR
- Makroekonomická situácia
- Kľúčové reformy
- Podnikateľské prostredie
- Investičné možnosti

9 determinantov dobrého podnikateľského prostredia

1. **Udržiavanie makroekonomickej stability**
2. **Liberalizácia a deregulácia podnikateľských aktivít**
3. Zabezpečenie stabilného a predvídateľného právneho prostredia
4. **Posilňovanie vládnutia & dobrá verejná správa**
5. **Odstránenie reštrikcií medzinárodného obchodu a pohybu kapitálu**
6. **Uľahčenie financovania podnikov finančným sektorom**
7. Eliminácia korupcie
8. Redukcia politických rizík
9. Expanzia propagácie krajiny

Tranzícia – dlhý proces

Nikto nečakal, že to tak dlho potrvá.

Ukrajina:
Decemb. 2006
66% úrovne
1991

SR Index HDP v s.c. (rok 1989=100):

Rok	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
HDP	100	97,5	83,3	77,9	75,0	78,7	84,1	89,7	95,5	99,7	102,4

Slovenská republika

EU 2004
NATO 2004
OECD 2000
WTO 1995
EURO 2009

Kurz:
USD=27 SKK
EUR=36 SKK

Populácia: 5,4 mil., Rozloha: 49,035 km²
Nezávislosť: 1.1.1993

Slovensko dnes

- ◆ HDP na osobu: 53% priemeru EÚ 15
- ◆ Okrem pobaltských štátov, najvyšší rast HDP v EU 25
- ◆ Svetová banka: SR najreformnejšia krajina na svete za rok 2004 (WB Doing business in 2005, Sep. 2004)
- ◆ Prvá krajina EÚ, ktorá zaviedla jednotnú daň na DPH a daň z príjmov právnických osôb i súkromných osôb
- ◆ Problémové oblasti:
 - vysoká nezamestnanosť s výraznou regionálnou diferenciaciou a s veľmi zlou štruktúrou
 - regionálne disparity a vylúčňovanie vidieka
 - potreba dokončenia reforiem a stabilizácie právneho prostredia
 - nedobudovaná infraštruktúra

Zhodnotenie medzinár. postavenia SR

- ◆ Index ekonomickej slobody (Heritage Foundation): poradie 34, index 2,34 (2006), r. 2002 (2,81), UKR por. 99, index 3,24
- ◆ EBRD Transitional indicator: 2002: 3,31 – 2006: 3,57 (ČR 3,71, UKR 2,74; max 4,33)
- ◆ Index korupcie (Transparency International): poradie 49 (s Lotyšskom), index 4,7 (1. Fínsko 9,6), UKR por. 99 (s Mali, Mozambikom, Mongolskom), index 2,8
- ◆ Stupeň rozvoja spoločnosti (UNDP): por. 42, ind. 0,856; 1. Nórsko 0,965; UKR por. 77, ind. 0,774; Slovinsko por. 27, ind. 0,910; ČR por. 30, ind. 0,885

Investičný rating SR

Krajina	Moody's	Standard&Poor's	Fitch
Slovensko	A1	A	A
Česká rep.	A1	A-	A
Pol'sko	A2	BBB+	BBB+
Ukrajina	B1	BB-	BB-

Economist Intelligence
Unit Business
Attractiveness Ranking
(Marec 2006):

1	Dánsko
8	USA
24	Slovensko
27	Česká rep.
31	Slovinsko

Svetová banka: Doing business 2007

Ukazovateľ	Poradie	Ukazovateľ	Poradie
Začatie podnikania	SR 63 UKR 101	Ochrana investorov	SR 118 UKR 142
Zaoberanie sa licenciami	SR 47 UKR 107	Platenie daní a odvodov	SR 114 UKR 174
Zamestnávanie pracovníkov	SR 72 UKR 107	Obchodovanie cez hranice	SR 88 UKR 106
Registrácia majetku	SR 5 UKR 133	Vynucovanie kontraktov	SR 59 UKR 26
Získanie úveru	SR 13 UKR 65	Ukončenie podnikania	SR 31 UKR 139

Pozícia SR: 2006 – 34/2007 – 36, EÚ 14 (bez Luxemburska – 32/32), Litva 15/16, ČR 50/52, Maďarsko 60/66, Poľsko 74/75

Konkurencieschopnosť SR 2006

Krajina	2006	Skóre 06	2005
Švajčiarsko	1	5,81	4
Fínsko	2	5,76	2
Švédsko	3	5,74	7
Česká republika	29	4,74	29
Slovenská republika	37	4,55	36
Maďarsko	41	4,52	35
Taliansko	42	4,46	38
Poľsko	48	4,30	43

Hodnotených 125 krajín.

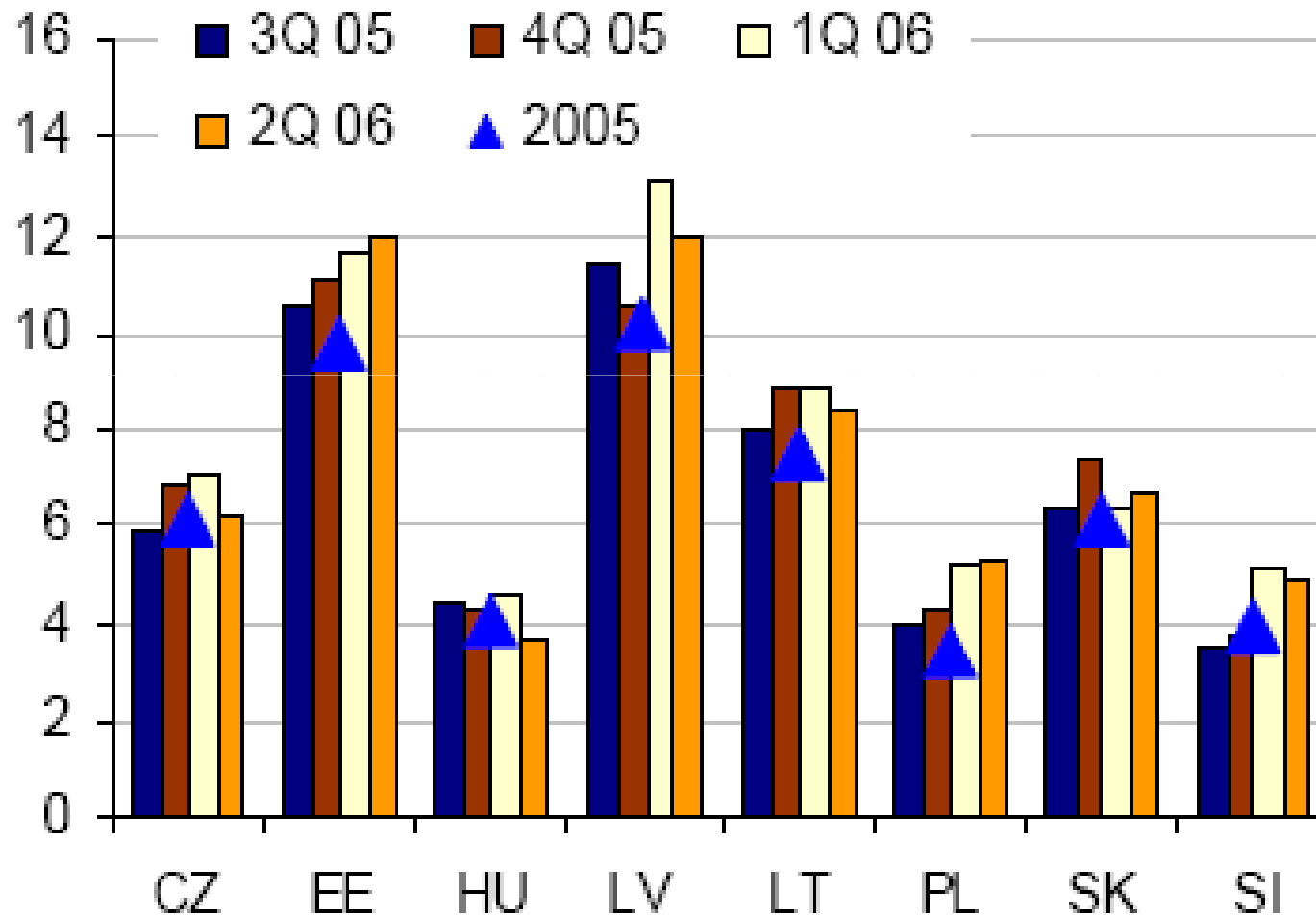
Prameň: Svetové ekonomické fórum.

Vybrané ukazovatele

	2002	2003	2004	2005	1Q 2006
Reálny rast HDP v %	4,1	4,2	5,4	6,1	6,3
Rast priemys. výroby %	6,4	5,1	4,2	3,6	12,0
Fiškálna bilancia % HDP	-7,7	-3,7	-3,0	-2,9	N.A.
Inflácia v %	3,3	8,5	7,5	2,7	4,3
Bežný účet PB % HDP	-7,8	-0,8	-3,4	-8,6	-9,8
PZI % HDP	16,8	2,2	3,3	3,7	4,6
Verejný dlh % HDP	43,3	42,7	41,6	34,5	N.A.
Kurz USD/SKK	45,33	36,77	32,25	31,02	31,20

HDP 3Q 2006 rast až 9,8%. Výhľad WB 2007: 7,1%

Rast reálného HDP v %

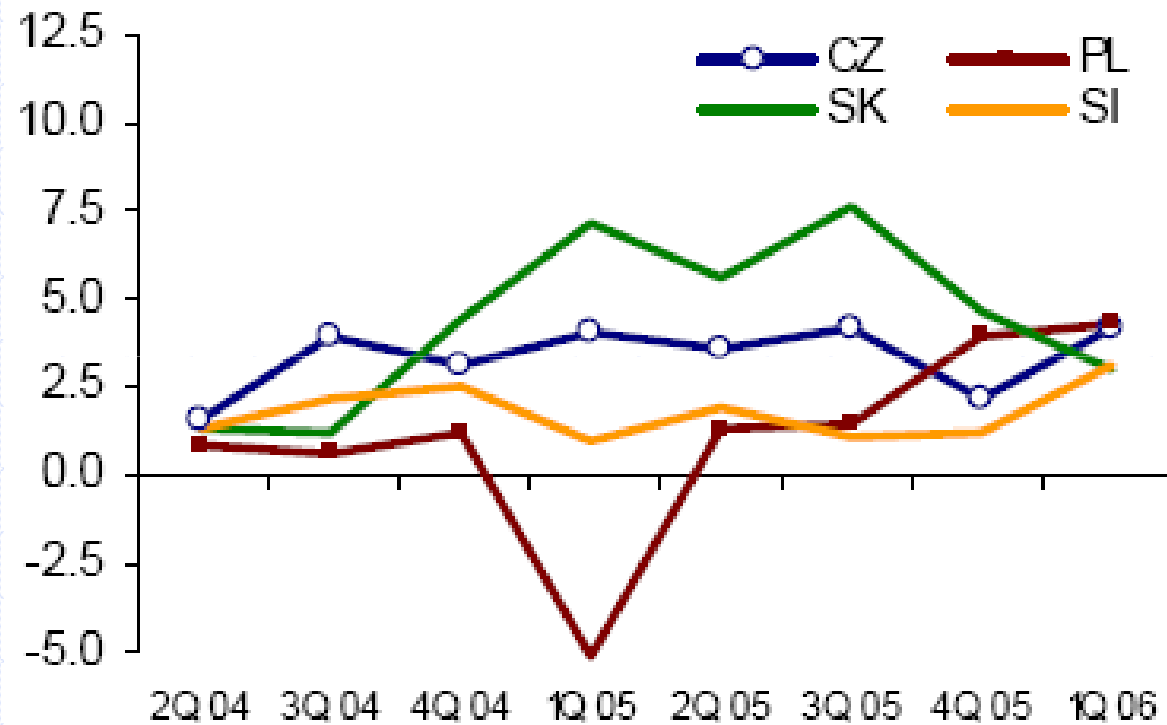
Prameň: Svetová banka

Priame zahraničné investície k 31.12.05 (podnikový sektor)

Kraj	Mil. USD	v %	Investor	v %
SR SPOLU	350 379	100		
Bratislavský	214 111	61,1	Holandsko	25,9
Trnavský	24 461	7,0	Nemecko	23,1
Trenčiansky	20 294	5,8	Rakúsko	8,1
Nitriansky	13 255	3,8	Maďarsko	7,8
Žilinský	24 912	7,1	Veľká. Brit.	7,8
Banskobystrický	10 754	3,1	Česká rep.	5,0
Prešovský	7 086	2,0	USA	4,2
Košický	35 506	10,1	Francúzsko	3,0

Mzdy

Rast
reálnej
mzdy v %

Priemerná mesačná mzda v SR (priemer 2005):
17.274,- SKK = 557,- USD; BA: 749,- USD; PO: 425,- USD

Klíčové reformy

- ◆ 2000 - reforma bankového sektora a privatizácia bánk
- ◆ 2003 - fiškálna a daňová reforma – jednotná daň (19%)
- ◆ 2002 - administratívna reforma – 8 VÚC, transfer cez 400 kompetencií
- ◆ 2003 - reforma sociálneho systému – zníženie sociálnych benefitov, podpora aktívneho hľadania práce, nové opatrenia na podporu zamestnania (napr. dotácia na verejné práce, retraining, absolventská prax a pod.)
- ◆ 2004 - reforma dôchodkového systému – súkromné účty, súkromné penzijné fondy
- ◆ 2002-05 - posledná etapa privatizácie (telekomunikácie, distribúcia plynu, elektrárne)

Nedotiahnuté reformy: zdravotnícky systém, vzdelávací systém, reforma súdnictva

Kľúčové obdobie reforiem

2001 WB CAS

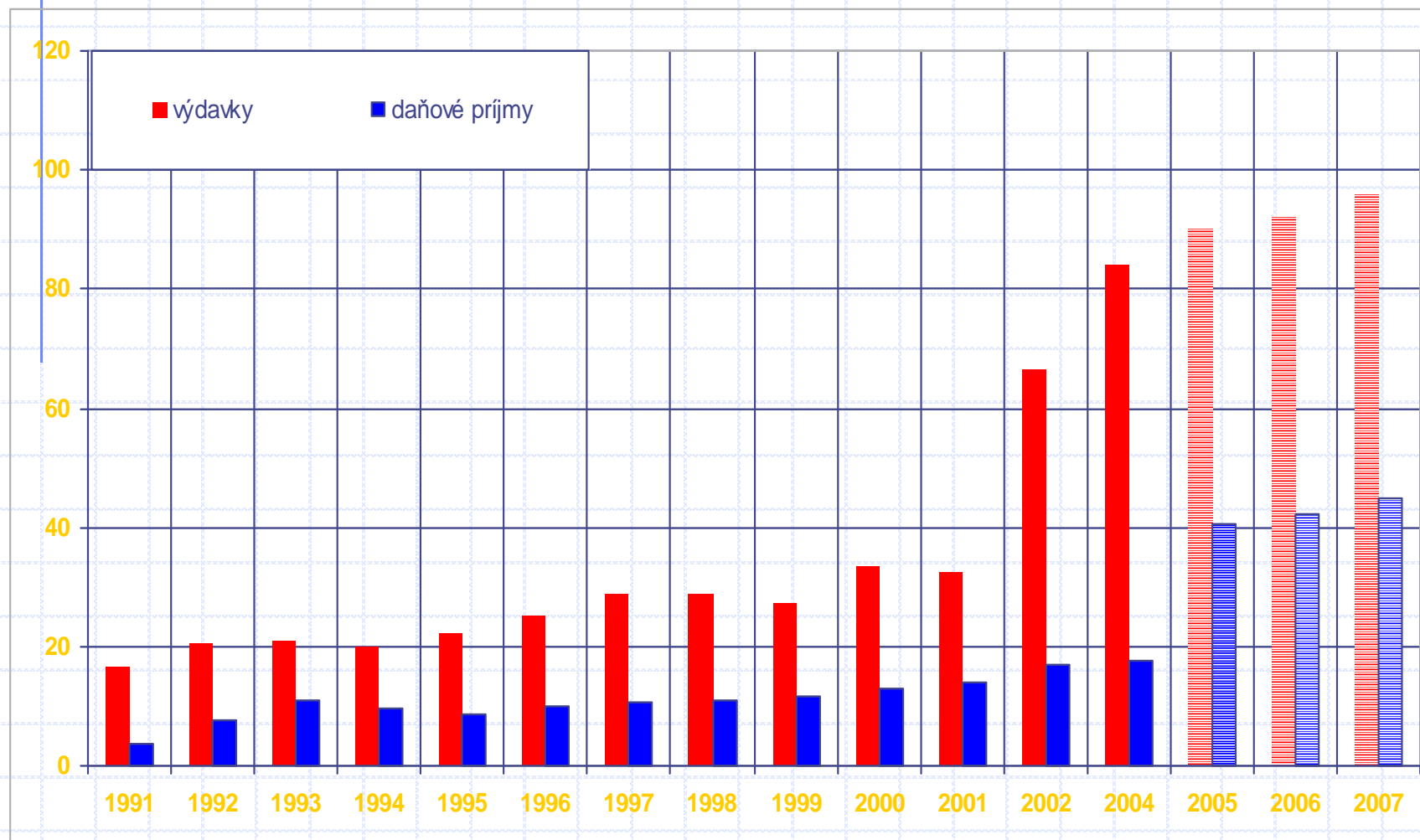
- Neudržateľný rast
- Málo štrukturálnych reforiem
- Fiskálna politika riskujúca vysoké deficity
- Vysoký deficit bežného účtu
- Vysoká zadlženosť
- Dobrá monetárna politika
- Inflácia 12% v roku 2000
- Znehodnocovanie kurzu SK
- Vysoké úrokové miery
- FDI nízke
- Vysoká nezamestnanosť

2004 WB CAS

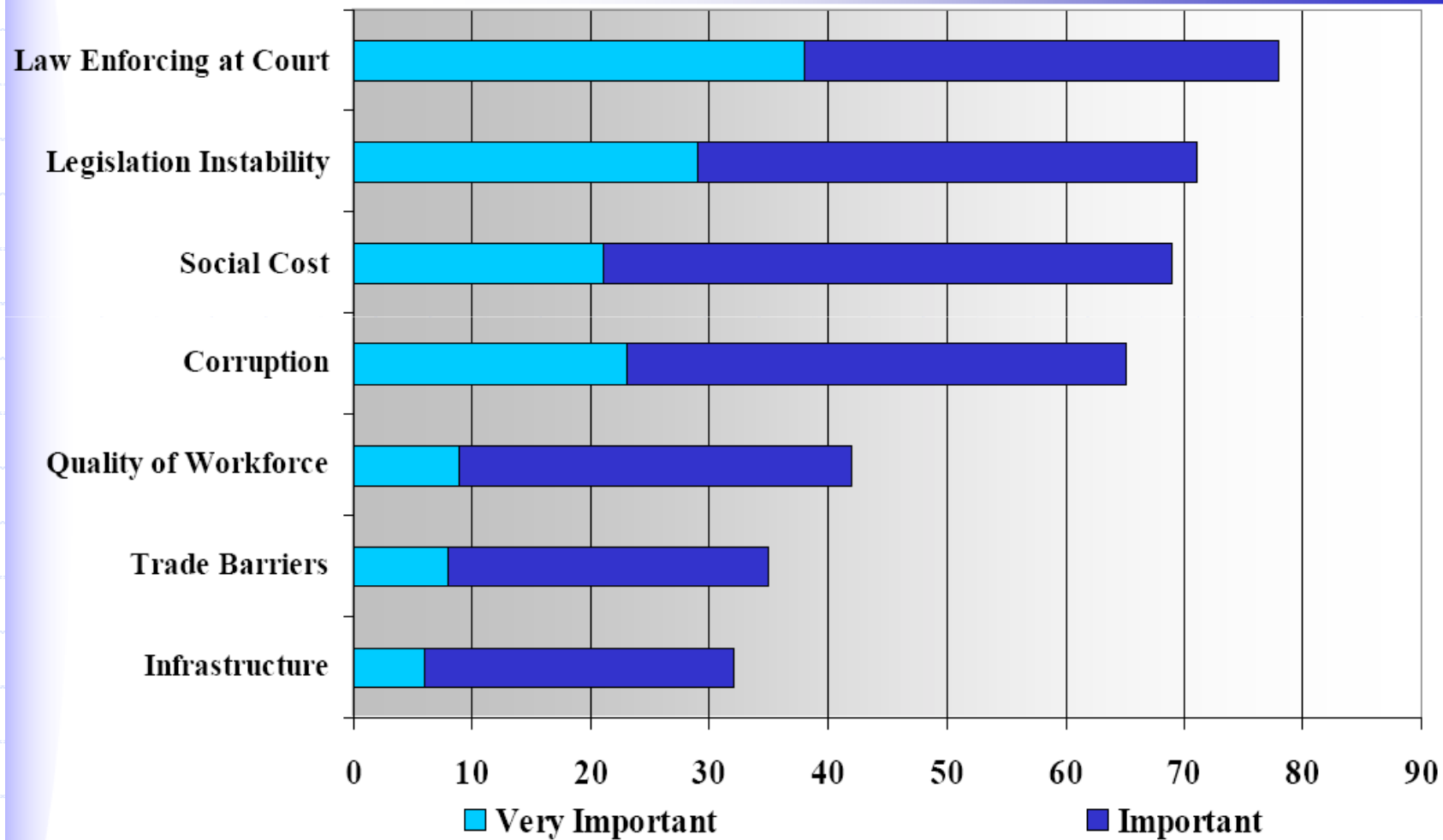
- Rast udržateľný
- Pokročilé štrukturálne reformy
- Reformy radikálne znižujúce fiskálny deficit
- Nízky deficit bežného účtu
- Dlh nie je problémom
- Dobrá monetárna politika
- Jadrová inflácia nízka
- Zhodnocovanie kurzu
- Nízke úrokové miery
- FDI vysoké
- Nezamestnanosť stále vysoká

Dopady fiškálnej decentralizácie

Príjmy a výdavky samospráv v mld. SKK

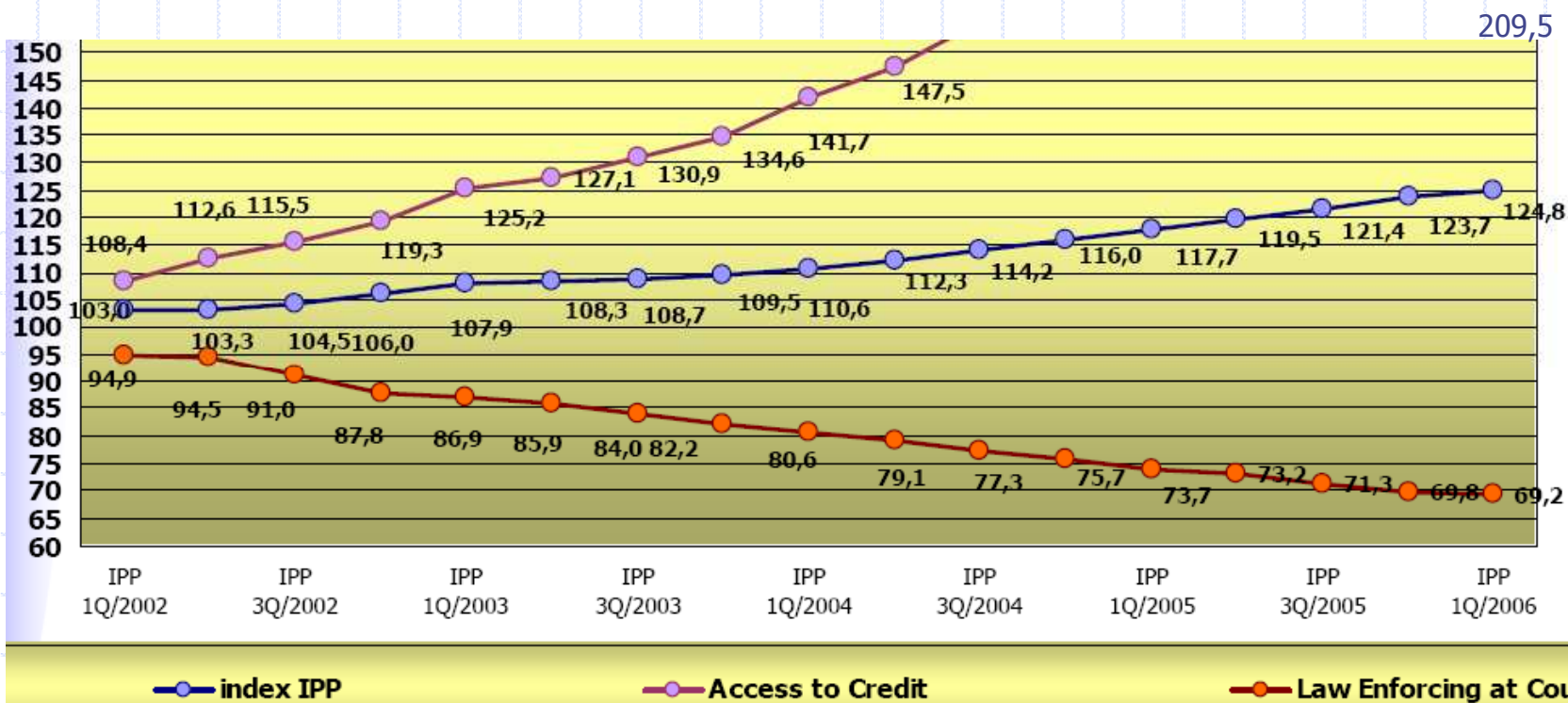

Prieskum bariér podnikania v SR 2006

Prameň: Podnikateľská aliancia Slovenska (2006).

Index podnikateľského prostredia

- ◆ 3 oblasti (makroekonomika, legislatíva a regulácia, príspevok podnikov k rozvoju podnikateľského prostredia) a 30 ukazovateľov

Prameň: Podnikateľská aliancia Slovenska (2006).

Pozitíva a negatíva podnikania

◆ Pozitíva

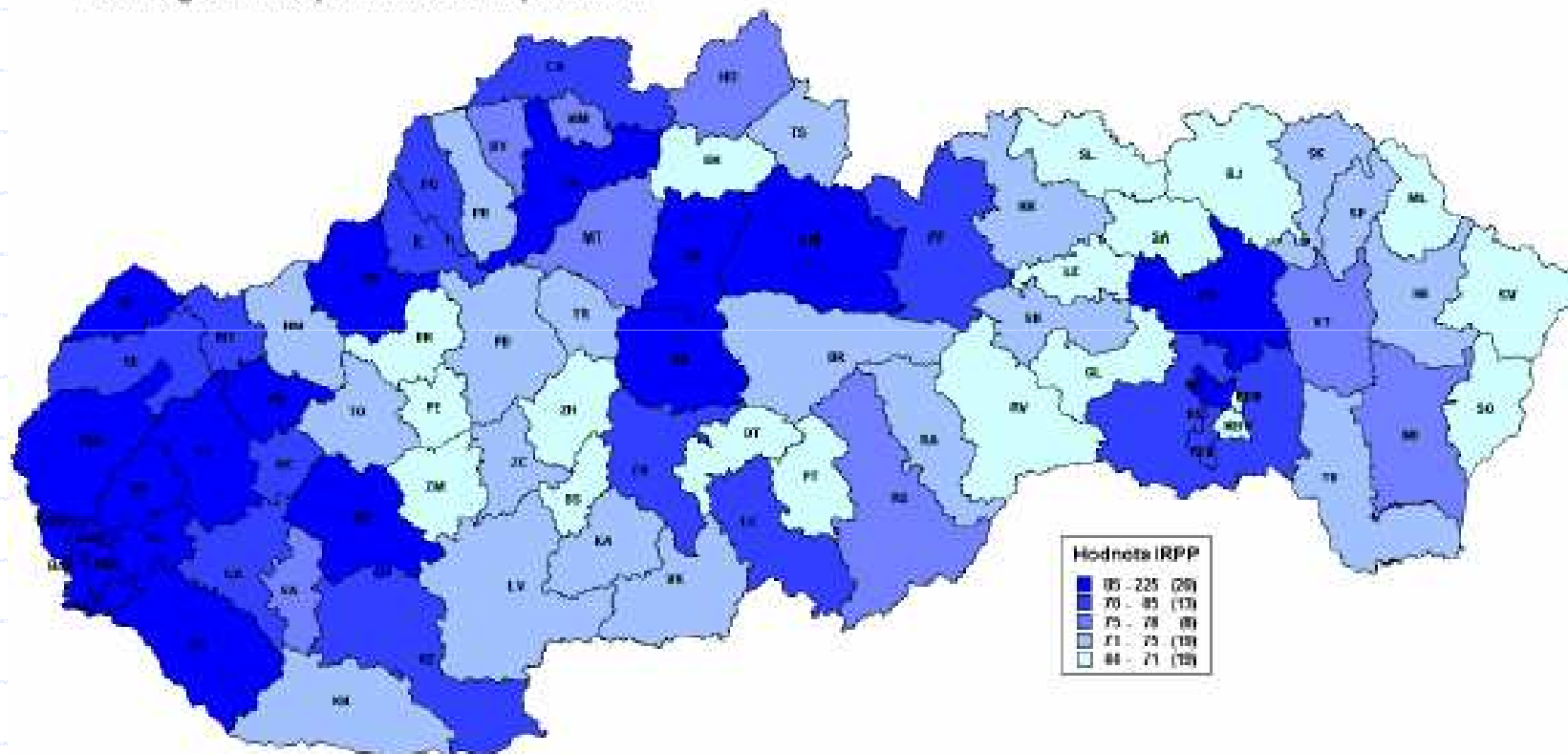
- Cenová stabilita a stabilita meny
- Dostupnosť zdrojov financovania
- Ekonomická politika vlády
- Dostupnosť informácií
- Politický systém
- Legislatíva týkajúca sa daní, investícií, poplatkov a sociálnych nákladov

◆ Negatíva

- Stále zložitá legislatíva
- Byrokracia na úradoch
- Vymožitelnosť práva a fungovanie súdov

Kvalita podnikateľského prostredia

Index regionálneho podnikateľského prostredia

Prameň: Podnikateľská aliancia Slovenska (2006).

Je čo robiť ...

- ◆ Zjednodušovanie legislatívy s cieľom minimalizovať subjektívne rozhodnutia
- ◆ Znižovanie sociálnych nákladov
- ◆ Podpora pro-investičného prostredia
- ◆ Podpora rozvoja etických štandardov a nástrojov na minimalizáciu korupcie
- ◆ Skvalitnenie správy vecí verejných a posilnenie inštitucionálnej kapacity
- ◆ Zlepšenie sociálnej bezpečnosti, skvalitnenie ľudského rozvoja a zlepšenie štandardov životného prostredia

SARIO: 10 dôvodov prečo investovať na Slovensku (jún 2006)

- ◆ SR – Križovatka strednej Európy – O.K., ale TEN iba cez časť územia
- ◆ Politická a ekonomická stabilita – O.K.
- ◆ Rovná daň 19% - O.K., ale zmena
- ◆ Dostatok vysokokvalifikovanej pracovnej sily - ???
- ◆ Nízke náklady práce vs. Vysoká produktivita práce - ? diskutabilné z regionálneho pohľadu
- ◆ Liberálny zákonník práce - O.K., ale bude asi zmena
- ◆ Rozsiahly výber investičných území - ???, ale nepripravené
- ◆ Silná tradícia v strojárstve – O.K.
- ◆ Najsilnejší hospodársky rast v regióne – O.K.
- ◆ Rozvoj infraštruktúry – O.K., ale pomaly smerom k východu

Klíčové zahraničné investície v SR*

- ◆ Volkswagen (Nem.) – 7000 prac.
- ◆ Yazaki (Jap.) – 7000 prac.
- ◆ Sumitomo (Jap.) – 5300 prac.
- ◆ PSA Peugeot Citroen (Franc.) – 5200 prac.
- ◆ Samsung (Korea) – 3000 prac.
- ◆ Emerson (USA) – 2900 prac.
- ◆ KIA Motors (Korea) – 2400 prac.
- ◆ Matsushita (Jap.) – 2100 prac.
- ◆ DELL EMEA (USA) – 2000 prac.

* - Pozn.: uvedené iba greenfields a brownfields, bez akvizícií a prevzatí – napr. US Steel, banky, elektrárne a pod. Prameň: Ministerstvo hospodárstva SR.

Informačné zdroje

- ❖ SARIO: www.sario.sk
- ❖ Obchodná komora: www.sopk.sk
- ❖ Vláda SR: www.government.gov.sk
- ❖ Ministerstvo financií: www.finance.gov.sk
- ❖ Ministerstvo hospodárstva: www.economy.gov.sk
- ❖ Ministerstvo sociálnych vecí, práce a rodiny: www.employment.gov.sk
- ❖ Fondy EU na Slovensku: www.strukturalnefondy.sk
- ❖ MVO – think-tanks: www.ivo.sk, www.ineko.sk, www.sfpa.sk, www.changenet.sk

Ďakujem za pozornosť

Vladimír Beneš